

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อาณาจักรล้านนาเป็นดินแดนที่มีผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่ราบหรือกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง การอพยพโยกย้ายเข้ามาอยู่ในดินแดนล้านนาของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์นั้นล้วนแต่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจทั้งสิ้น แต่ในที่นี้จะขอหยิบยกชาติพันธุ์ที่มีการอพยพเข้ามาอย่างเห็นได้ชัดเจนคือ ชนชาติไทใหญ่¹

คำว่า “ไทใหญ่” เป็นชื่อที่คนไทยคุ้นเคยมานานควบคู่กับคำที่คนไทยมักขนานนามตนเองว่า “ไทยน้อย” แต่นอกเหนือจากคนไทยในประเทศไทยแล้วไม่มีใครรู้จักคำว่าไทใหญ่ ไทใหญ่นั้นเรียกตนเองว่า “ไทย” (อ่านออกเสียงว่า ไต) เช่นเดียวกับคนไทยเรียกตนเองว่า “ไทย” ไทที่เรียกตนเองว่า “ไท” หรือ “ไต” นั้นมีมากและจำแนกกลุ่มด้วยการเพิ่มคำขยายเช่น ไทดำ ไทแดง ไทขาว ไทใต้ ไทเหนือ เป็นต้น ชาวไทใหญ่มีชื่อที่ชนชาติอื่นเรียกแตกต่างกันไป เช่น คำว่า “ซาน” หรือ “ฉาน” แต่พวกเขาเรียกตนเองว่าเป็นคน “ไต” และคนเชียงตุงเรียกพวกคนไทเหล่านี้ว่า “เงี้ยว” เป็นต้น²

ไทใหญ่เป็นพลเมืองของอาณาจักรมว แถบลุ่มแม่น้ำคงหรือสรวินที่เคยรุ่งเรืองมาก ตามบันทึกตามประวัติศาสตร์ การล่มสลายของอาณาจักรดังกล่าวนี้ทำให้ชนเผ่าไทตั้งเมืองเป็นอิสระต่อกัน โดยมีเจ้าฟ้าหรือเจ้าหอคำเป็นเจ้าเมืองปกครองดินแดน³

ไทใหญ่เป็นชนชาติที่มีภาษาและอักษรเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยและภาษาล้านนาเดิมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและวัฒนธรรมของไทใหญ่อยู่

¹ ธิตินัดดา มณีวรรณและบุษกร ชันชัย ศิลปะการแสดงพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ เชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2552 หน้า 1

² กองวางแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แม่ฮ่องสอน การสำรวจศักยภาพเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2529 หน้า 1

³ บุญ กุลวาณิชย์ สังคมและวัฒนธรรม กรุงเทพฯ สมาคมประวัติศาสตร์ 2528 หน้า 13

ที่เมืองมาหวงที่พัฒนามาจากการล่มสลายของอาณาจักรศรีเกษตรหรืออาณาจักรปยู อักษรของไทใหญ่ จึงมีลักษณะในแบบปยู⁴ และสิ่งที่ทำให้ไทใหญ่กับไทลื้อมีความสัมพันธ์ร่วมกันนั่นคือ การนับถือศาสนา พุทธ โดยมีแนวคิดทางพุทธศาสนาหลายแนวทางที่เชื่อมโยงชนเผ่าทั้งสองเข้าด้วยกัน และต่างทำกิจกรรม เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ยกตัวอย่างเช่น การบูชาพระอุปคุต ที่เป็นความเชื่อที่มีอยู่ทั้งในล้านนาและไทใหญ่ เป็นต้น

ความใกล้ชิดทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมของชาวล้านนากับไทใหญ่ มีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างพัฒนาการทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในดินแดนล้านนา และยังเป็นการสร้างความ ผูกพันให้เกิดขึ้นในหมู่ชนชนทั้ง 2 กลุ่ม ความรู้สึกดังกล่าวได้แสดงออกมาชัดเจนเมื่อครั้งที่เกิดกบฏเงี้ยว เมืองแพร่เมื่อปีพุทธศักราช 2445 โดยพวกโจรเงี้ยวมุ่งทำร้ายแต่เฉพาะชาวสยามเท่านั้น ทั้งนี้อาจจะ สืบเนื่องจากการเข้ามาปฏิรูปการปกครองในล้านนาของชาวสยามก็ได้ ที่ทำให้ไทใหญ่อาศัยอยู่บน ดินแดนแห่งนี้ได้รับผลกระทบอย่างมากมาจากมาตรการปกครองหลายอย่างที่ชาวสยามนำมาบังคับใช้ ในภาคเหนือ ตรงกันข้ามกับการปกครองแบบเดิมที่ผู้ปกครองล้านนาไม่ได้เข้ามาควบคุมหรือจัดการใด ๆ อย่างเข้มงวดไทใหญ่ยังคงยอมรับในอำนาจของผู้ปกครองล้านนาอยู่ไทใหญ่เหล่านั้นจึงมีพัฒนาการทาง สังคมประเพณีและวัฒนธรรมกลายเป็นสิ่งเฉพาะของตนเองขึ้นมา ทำให้ชนบทรวมนี้มี ความแตกต่าง กันไป เนื่องไทใหญ่จะนับถือพระพุทธศาสนา แต่การอยู่อาศัยกับชนชาติส่งผลให้คนไทใหญ่มีความเชื่อ 2 เรื่องสำคัญคือ ความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติและเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องวิถีชีวิต เป็นต้น

วัฒนธรรมของไทใหญ่เป็นที่รู้จักกันดี เช่น ประเพณีหยาสี่สิบสอง (ประเพณี 12 เดือนของไทใหญ่) หรือพิธี 12 ราศี เชื่อว่าเป็นประเพณีเพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุข อุดมสมบูรณ์ ในแต่ละเดือนมีกิจกรรมดังนี้ เดือนเจ้ง(ธันวาคม) ทำบุญถวายข้าวเม่า เดือนก้ำ(มกราคม) ทำข้าวปุก เดือนสาม (กุมภาพันธ์) ทำข้าวห่ากั่ว เดือนสี่(มีนาคม) งานปอยส่งลง เดือนห้า(เมษายน) งานเทศกาลสงกรานต์และปอยส่งลง เดือนหก (พฤษภาคม) ก่อเจดีย์ทรายและจุดบั้งไฟ เดือนเจ็ด(มิถุนายน) ไปทำบุญที่วัดตามปกติ เดือนแปด (กรกฎาคม) ทำบุญเข้าพรรษา เดือนเก้า(สิงหาคม) งานถวายสลากภัต เดือนสิบ(กันยายน) ประเพณีทาน ข้าวล้านบาตร เดือนสิบเอ็ด(ตุลาคม) เทศกาลออกพรรษา เดือนสิบสอง(พฤศจิกายน) ประเพณียี่เป็ง ลอย

⁴ กิติ แก่นจำปี 2530 พระอุปคุตและสังคมชาวนา ในวารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ 14 ฉบับที่ 1-2 2530 หน้า 59-73

กระทง เป็นต้น⁵ แต่ในที่นี้จะขอหยิบยกเพียงประเพณีเดียว ได้แก่ "ประเพณีปอยส่างลอง" เพื่อเป็นกรณีศึกษาเป็นพิเศษเนื่องจากประเพณีปอยส่างลองนี้เป็นประเพณีที่สำคัญของชาวไทใหญ่ ซึ่งต้องการให้บุตรหลานได้มีโอกาสศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาที่ชาวไทใหญ่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์รวมชุมชน และได้มีการจัดประเพณีปอยส่างลองดังกล่าวขึ้นทุกปีโดยได้รับแรงศรัทธาจากชาวไทใหญ่ที่อาศัยในชุมชนโดยรอบ รวมไปถึง เขตภาคเหนือ นอกจากนี้ประชาชนทั่วไปก็ได้ให้ความสนใจประเพณีมากขึ้น เพราะสถานที่จัดงานอยู่ในตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีผู้คนสัญจรไปมา ภาพบรรยากาศที่สวยงามและจึงถูกแสดงต่อประชาชนทั่วไปทำให้เกิดความสนใจและอยากทราบประวัติความเป็นมามากขึ้น

สาเหตุที่ชาวไทใหญ่ตัดสินใจเลือกย้ายถิ่นเข้ามาในเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากมีแหล่งงานมาก มีญาติพี่น้องอาศัยอยู่เดิม ประกอบการคล้ายคลึงของภาษาและวัฒนธรรมง่ายต่อการปรับตัว เหตุนี้เองจึงทำให้ชาวไทใหญ่มีโอกาสเข้าวัดทำบุญและสามารถเข้าวัดเป็นพื้นที่สำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของตน สาเหตุที่ชาวไทใหญ่เลือกใช้วัดเพราะชาวไทใหญ่จำนวนมากเข้ามาใช้แรงงานแบบผิดกฎหมายการใช้พื้นที่วัดในการจัดพิธีกรรมทางศาสนาและงานประเพณีที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาจะทำให้สังคมและรัฐบาลไทยไม่มีความหวาดระแวงและยอมรับได้ จนกล่าวได้ว่าวัดและพุทธศาสนาเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยและชาวไทใหญ่จึงต้องการยืนยันความเป็นตัวตนและสร้างสำนึกความเป็นอันเดียวกัน โดยอาศัยกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น การใช้ภาษาไต บทเพลงไต การสร้างความทรงจำเกี่ยวกับอดีตพิธีกรรมและประเพณีอื่นไทยอีกจำนวนมาก จึงเป็นเหตุผลอีกหนึ่งประการที่จะหยิบยกประเพณีปอยส่างลองมาทำการศึกษาให้ได้องค์ความรู้ของการจัดการประเพณีเพื่อเป็นแบบอย่างในการจัดประเพณีอื่น ๆ ต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ พบว่าประเพณีปอยส่างลองของชาวไทใหญ่จัดในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคมของทุกปี ในหมู่บ้านชาวไทใหญ่จะจัดให้พิธีกรรมทางศาสนา เรียกว่า “ปอยส่างลอง” หรือที่กลุ่มชนผู้นับถือศาสนาเรียกต่าง ๆ กันไปว่าการบรรพชาหรือการบวชลูกแก้ว ปอยส่างลองมาจากคำว่า “ปอย” แปลว่า งาน คำว่า “ส่าง” สันนิษฐานมาจากคำว่า “สาง” หรือ “ขุนสาง” หมายถึงพระพรหม อีกความหมายหนึ่งนั้นคำว่า “ส่าง” มาจากคำว่า “เจ้าส่าง” หมายถึง สามเณร ส่วนคำว่า “ลอง” มาจากคำว่า “อลอง” แปลว่าพระโพธิสัตว์ ดังนั้นงานปอยส่างลอง จึงหมายถึง งานบวชลูกแก้ว โดยมีความหมาย 2 นัย

⁵ นงนุช จันทราภักย์ 2541 *ปอยส่างลอง ใน ไท TAI เชียงใหม่* ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2541 หน้า 449-467

คือ คำสมระหว่างคำว่า “ช่าง” หมายถึง เจ้าช่าง คือ สามเณร หรือ อลอง หมายถึง หน่อกษัตริย์หรือผู้ที่เตรียมจะเป็นช่างล่อง คือ ผู้ที่เตรียมบวชเป็นสามเณร

การเป็นช่างล่องนั้นเป็นการเลียนแบบประวัติของพระพุทธเจ้าตอนที่เจ้าชายสิทธัตถะครองกรุงกบิลพัสดุ์ก่อนจะผนวช การเป็นช่างล่องจะปฏิบัติเหมือนการปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับประเพณีปอยช่างล่อง คนไทใหญ่เชื่อว่าการที่บุตรชายสามารถอุทิศตนบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ได้เป็นผู้มีบุญอันยิ่งใหญ่ เจ้าภาพจะเสียดสิ่งของเงินทองเพื่อสนับสนุนบุตรได้บรรพชาอุปสมบทเพื่อศึกษาพระธรรมและสร้างกุศลกรรมสร้างใหญ่ ซึ่งเป็นการเลียนแบบเหตุการณ์ตามพุทธประวัติศาสตร์ โดยเนื้อหาและรายละเอียดของพิธีกรรมปอยช่างล่องอาจถือได้ว่าเป็นพิธีที่ช่วยเน้นย้ำความสัมพันธ์ของชาวไทใหญ่ เพราะเป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่ต้องการกำลังแรงงาน ทุนทรัพย์และแรงงานปัญญาในอัตราสูง ความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้นอย่างสม่าเสมอเป็นเพราะความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชนต่อการแบ่งงานและบริจาคทรัพย์เพื่อใช้จ่ายในการจัดงาน ค่านิยมและศรัทธาที่มีผลต่อ “ปอยช่างล่อง” น่าจะเป็นผลมาจากฐานคติของความเชื่อ กล่าวไว้ว่า “การช่วยงานบวชเณร (ปอยช่างล่อง) ด้วยตนเองจะได้รับอานิสงส์มหาศาล”⁶

นอกจากนี้ การจัดงานประเพณีปอยช่างล่องของชาวไทใหญ่ที่อพยพเข้ามาอาศัยในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดขึ้นทุกปีที่วัดป่าเป้าซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 58 บริเวณแจ่งศรีภูมิถนนมณีนพรัตน์ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2537 จนถึงปัจจุบัน และด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ด้านการจัดการในการสืบสานประเพณีปอยช่างล่องของชาวไทใหญ่วัดป่าเป้า โดยต้องการจะศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม รวมไปถึงการติดต่อประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาคประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและคณะกรรมการวัด และเนื่องจากมีจำนวนผู้คนที่มาร่วมงานเพิ่มขึ้นทุกปี จึงทำให้การจัดการต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ให้เหมาะสมกับสมัยปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้ศึกษายังต้องการทราบถึงลักษณะทางสังคมสมัยปัจจุบันของชุมชนชาวไทใหญ่เพื่อเปรียบเทียบกับในอดีต ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวตามสมัยสังคม และการสืบทอดประเพณี โดยเรียนรู้ผ่านทางกิจกรรมประเพณีปอยช่าง

⁶ ดนัย สิทธิเจริญ 2535 *สาระทางการศึกษาในกระบวนการช่างล่องของชาวไทยใหญ่ใน จังหวัด แม่ฮ่องสอน* สาขาวิชาการศึกษาอนุระบบ.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2535 หน้า 5-7

ลอง และเมื่อได้องค์ความรู้ของการจัดการงานประเพณีดังกล่าวแล้วจะสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับงานประเพณีทางวัฒนธรรมอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างสะดวก ราบรื่นและยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนให้คงอยู่ตลอดไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาภูมิหลังความเป็นมาของชาวไทยใหญ่วัดป่าเป้าและงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 1.2.2 เพื่อศึกษาให้ได้องค์ความรู้ของการจัดการงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้าที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นตัวอย่างและประโยชน์สำหรับการจัดการงานประเพณีในท้องถิ่นอื่นๆต่อไป

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ทำให้ทราบประวัติความเป็นมาของชาวไทยใหญ่และสังคม วัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ในภาคเหนือของประเทศไทย
- 1.3.2 ทำให้ทราบภูมิหลังความเป็นมาของชาวไทยใหญ่วัดป่าเป้าและงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 1.3.3 ทำให้ได้องค์ความรู้ของการจัดการงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้าที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างและประโยชน์สำหรับการจัดการงานประเพณีในท้องถิ่นอื่นๆต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่

ทำการศึกษาครอบคลุมพื้นที่ของชุมชนวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และแหล่งชุมชนชาวไทยใหญ่ในวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวไทใหญ่และสังคม วัฒนธรรมของชาวไทใหญ่ ในภาคเหนือของประเทศไทย ตลอดจนภูมิหลังของชาวไทใหญ่วัดป่าเป้าและงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาให้ได้องค์ความรู้ของการจัดการงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้า ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างและประโยชน์สำหรับการจัดการงานประเพณีในท้องถิ่นอื่นๆต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

ปอยส่างลอง หมายถึง เป็นงานประเพณีบวชลูกแก้วประจำของชาวดไตหรือไทใหญ่ ซึ่งได้มีการจัดสืบทอดกันมายาวนาน คำว่า “ปอย” แปลว่า งาน ซึ่งหมายถึง งานเทศกาล งานรื่นเริง งานมงคลต่าง ๆ “ส่าง” แปลว่า พระ-เณร และ “ลอง” มาจากคำว่า “อะลอง” แปลว่า กษัตริย์ ราชากับเจ้าแผ่นดิน เมื่อรวมกันก็หมายถึง งานเตรียมบวชเป็นพระเณรของเด็กที่แต่งตั้งเป็นกษัตริย์หรือราชา ไทใหญ่ หมายถึง กลุ่มคน ซึ่งเรียกตัวเองว่า “ไทใหญ่” หรือ “ไต” มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่รัฐฉานของประเทศพม่าหรือกำเนิดในประเทศไทย แต่มีบรรพบุรุษเป็นชาวไทใหญ่

1.6 การเสนอผลการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

เป็นบทที่นำเสนอให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่ององค์ความรู้ในการจัดการประเพณีปอยส่างลองของชาวไทใหญ่ที่วัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นำเสนอผลการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา รูปแบบและวิธีการจัดการและอุปสรรคในการพัฒนาประเพณีปอยส่างลองของชาวไทใหญ่รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งนี้พร้อมทั้งนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

นำเสนอถึงกระบวนการและวิธีการที่ทำวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การดำเนินการ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 4 ชุมชนวัดป่าเป้ากับงานประเพณีปอยส่างลองของชาวไทใหญ่วัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

บทนี้เป็นการศึกษาทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม ในบริบทที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน วัดป่าเป้า ตลอดจนรายละเอียดของงานประเพณีปอยส่างลองของชาวไทใหญ่ ชุมชนวัดป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 5 องค์ความรู้ของการจัดการงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้า จังหวัดเชียงใหม่

บทนี้เป็นการศึกษาในรายละเอียดของกิจกรรมและพิธีกรรมงานประเพณีปอยส่างลองวัดป่าเป้า และถอดองค์ความรู้หรือรูปแบบและวิธีการจัดการงานประเพณีปอยส่างลองวัดป่าเป้าที่ประสบผลสำเร็จ ออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และนำเสนอออกมาให้เห็นองค์ประกอบของความร่วมมือที่เข้มแข็งในการจัดการมรดกประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน และนำเสนอเป็นตัวแบบ (model) ของการจัดการงานประเพณีปอยส่างลองไทใหญ่ของวัดป่าเป้า ที่เข้มแข็ง เพื่อจะเป็นตัวอย่างและประโยชน์สำหรับชุมชนอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดการมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้เกิดความยั่งยืนสืบไป

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

นำเสนอสรุปสาระสำคัญของการศึกษานั้น อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งต่อไป